

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/24/2020
Identifikačné číslo spisu: 6918010376
Dátum vydania rozhodnutia: 02.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6918010376.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Martina Bargela a JUDr. Pavla Farkaša, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 2. septembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného P. G. pre zločin obchodovania s ľuďmi podľa § 20 k § 179 ods. 1, ods. 3 písm. f) Trestného zákona spoukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného P. G., zastúpeného obhajcom JUDr. Mgr. Viktorom Balákom, advokát v Rimavskej Sobote, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. mája 2019, sp. zn. 3To/51/2019, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota z 30. januára 2019, sp. zn. 3T 92/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. G. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 30. januára 2019, sp. zn. 3T 92/2018, uznal obvineného P. G. (ďalej len „obvinený“) vinným zo spáchania zločinu obchodovania s ľuďmi podľa § 20 k § 179 ods. 1, ods. 3 písm. f) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe, že:

- od roku 2003 až do 23. decembra 2016 v E. F. opakovane najmenej na tri mesiace vyvážal autobusovou dopravou do Spolkovej republiky Nemecko do mesta Y. G. M., nar. X. L. XXXX, u ktorého pod príslubom finančného zisku zneužil jeho zraniteľné postavenie vyplývajúce z jeho chudoby a závislosti, kde ho nútil k žobraniu počas celého dňa 6 dní v týždni s tým, že vyžobrané peniaze mu musel každý večer odovzdávať, čím sa obohatil o bližšie nepoznaný finančný prospech,
- od leta v roku 2010 do 30. januára 2017 po vzájomnej dohode s obvineným E. V. opakovane prišli do obce X. za M. X., nar. X. R. XXXX, kde ho proti jeho vôli tlačili do osobného motorového vozidla a dovezli do E. F., kde ho ubytovali v rodinnom dome na M. H. XXXX/XX. a na druhý deň ho autobusovou dopravou najmenej trikrát počas kalendárneho roku vyviezli do mesta Y. v Spolkovej republike Nemecko, kde pod hrozbou násilia bol M. X. prinútený žobrať počas celého dňa 6 dní v týždni, pričom vyžobrané peniaze vo výške asi 170,- Eur denne musel každý večer odovzdávať obvinenému P. G. alebo obvinenému E. V., čím sa títo obohatili o bližšie nepoznaný finančný prospech,
- od jesene v roku 2013 do 23. decembra 2016 v E. F. najmenej raz vyviezol do mesta Y. v Spolkovej

republike Nemecko L. F., nar. XX. U. XXXX, u ktorého zneužil jeho zraniteľné postavenie vyplývajúce z chudoby, kde bol L. F. prinútený k žobaniu počas celého dňa 6 dní v týždni s tým, že vyžobrané peniaze mu musel každý večer odovzdať a takto sa obohatil o bližšie nepoznaný finančný prospech.

Za to uložil súd prvého stupňa obvinenému podľa § 179 ods. 3 Trestného zákona, § 37 písm. a) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd prvého stupňa obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil súd prvého stupňa obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému M. X., nar. X. F. XXXX, bytom X. XX, škodu vo výške 1.000,- Eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na podklade odvolania podaného obvineným, uznesením z 22. mája 2019, sp. zn. 3To/51/2019, rozhodol podľa § 319 Trestného poriadku a odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu z 22. mája 2019, sp. zn. 3To/51/2019, v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa z 30. januára 2019, sp. zn. 3T 92/2018, podal obvinený vlastnoručne spísané dovolanie (podanie doručené súdu prvého stupňa 4. decembra 2019), s ktorými sa Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne oboznámil napriek tomu, že ho v podstate nie je možné považovať za dovolanie, keďže nebolo podané v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Trestného poriadku prostredníctvom obhajcu, avšak tento nedostatok bol zhojený tým, že následne bolo podané dovolanie zákonom predpísaným spôsobom prostredníctvom obhajcu. Pri rozhodovaní najvyšší súd prihliadal na uplatnenie materiálneho prístupu ochrany základných práv obvineného. Obvinený v písomnom podaní uviedol totožnú argumentáciu ako jeho obhajca v následne zákonným spôsobom podanom dovolaní. Obvinený uviedol len dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, ktorý však nijako neodôvodnil. Ostatné námietky obvineného sa týkali skutku, ktorý bol súdom prvého stupňa a odvolacím súdom zistený a ustálený, a ktorého správnosť a úplnosť nie je prípustné v dovolacom konaní preskúmať.

Dňa 3. marca 2020 bolo súdu prvého stupňa doručené písomné dovolanie obvineného podané prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Mgr. Viktorom Balákom, advokát v Rimavskej Sobote. Dovolanie podal z dovolacích dôvodov podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený v úvode dovolania podaného už prostredníctvom obhajcu uviedol, že nesúhlasí so závermi odvolacieho súdu a má za to, že v trestnom konaní bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). V prvom bode dovolania obvinený hodnotil dôkazy, na základe ktorých mu bola preukázaná vina a to: zápisnica o výsluchu svedka poškodeného G. M., výpoveď M. X., výpoveď svedkyne R.R., listinné dôkazy týkajúce sa zasielania peňazí zo Spolkovej republiky Nemecko do E. cestovné lístky na autobusovú prepravu do Spolkovej republiky Nemecko a späť na Slovensko. Obvinený tvrdil, že súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd nesprávne vyhodnotili aj svedecké výpovede ďalších svedkov, ktorí boli vypočutí na hlavnom pojednávaní, nepotvrdili spáchanie trestného činu obvineným a že by obvinený od nich a ďalších osôb, s ktorými chodil žobrať, požadoval odovzdávanie vyžobraných peňazí. Ďalej uviedol že všetci, ktorí s ním chodili do Nemecka žobrať, chodili na základne svojho slobodného rozhodnutia. Spochybnil vierohodnosť výpovedí svedkov na hlavnom pojednávaní, pretože nekorešpondujú s tým, čo uviedli v prípravnom konaní. Obvinený mal za to, že z vykonaného dokazovania jasne vyplýva, že obvinený bol iba jeden zo žobrákov, ktorý zabezpečoval stravu, cestovanie a ubytovanie. V rámci svojej obhajoby žiadal, aby súd vypočul ďalších svedkov, ktorí mali preukázať jeho nevinu a ktorí neboli vypočutí. Namietol vierohodnosť výpovede svedka M. X. a svedkyne R.R., nakoľko majú zjavné psychické problémy a namietol aj protokoláciu do zápisnice z hlavného pojednávania, pretože jej obsah nezachytáva výpovede svedkov v znení ako vypovedali. Súd im

vraj kládol otázky, v ktorých boli obsiahnuté odpovede, čo nie je v súlade so zákonom (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Tdo 25/ 2008).

V druhom bode podaného dovolania obvinený uviedol, že konajúci súd nesprávne právne posúdil zistený skutok, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplýva, že žiadny z poškodených sa počas kontaktu s obvineným nenachádzal v situácii, kedy by dobrovoľne nemohol kontakt s ním ukončiť. V tejto súvislosti poukázal na čl. 2 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/36/EÚ vo veci prevencie obchodovania s ľuďmi. Obvinený namietol právnu kvalifikáciu skutkov a tvrdil, že sa nedopustil zločinu obchodovania s ľuďmi a už vôbec nie po dlhší čas. Pričítanie zavrhnutiahodnej pohnútky je podľa názoru obvineného už znakom základnej skutkovej podstaty a bola tak pričítaná v rozpore so zásadou „ne bis in idem“. Bol mu tak uložený neprimerane prísny trest.

V bode tri obvinený poukázal na vady predprípravného konania, nakoľko bolo podľa jeho názoru začaté trestné stíhanie vo veci a vznesené obvinenie vykonané v rozpore so zákonom. Poukázal na realizačný návrh nachádzajúci sa v trestnom spise, v ktorom sú označené dôkazy: zápisnica o výsluchu svedka G. M. a ostatný spisový materiál, nie sú však v trestnom spise založené. Uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia z 10. januára 2017 odkazuje na zápisnicu o výsluchu svedka G. M. v inej trestnej veci, ktorá nie je v trestnom spise založená. Obvinený poukázal na to, že samotný realizačný návrh policajtov operatívnej služby nemôže byť dostatočným podkladom bez toho, aby bol podložený konkrétnymi dôkazmi nasvedčujúcimi spáchanie trestného činu. Ďalej obvinený namietal zákonnosť vykonania domovej prehliadky, ktorá bola podľa jeho názoru vykonaná v rozpore s Trestným poriadkom (v tejto trestnej veci nebol na jej vykonanie príkaz, obvinený nebol vyzvaný na vydanie hľadaných vecí, obvinený nebol poučený v zmysle § 104 - § 106 Trestného poriadku, obvinenému nebol doručený príkaz na prehliadku, policajti násilne vnikli do obydľia obvineného, v zápisnici nie je zaznamenaná prítomnosť osôb pri prehliadke, obvinený sa nemohol oboznámiť s obsahom zápisnice o vykonaní domovej prehliadky). Obvinený tvrdil, že dôkazy svedčiace v jeho neprospech, na základe ktorých bolo vo veci začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, boli obstarané v inej trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS:UHCP-80/NJ-S-2016 v rozpore so zákonom. Na základe vyššie uvedeného podľa názoru obvineného nemohol súd prvého stupňa a odvolací súd náležite preskúmať zákonnosť predchádzajúceho konania a tak bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, a rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu sú založené na dôkazoch, ktoré neboli zabezpečené a vykonané v súlade so zákonom a tak súdy dospeli k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci.

Obvinený navrhol najvyššiemu súdu, aby rozsudkom vyslovil, že bol porušený zákon a zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 22. mája 2019, sp. zn. 3To/51/2019 a zároveň zrušil aj rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 30. januára 2019, sp. zn. 3T/92/2018, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad, a aby prikázal súdu prvého stupňa, aby v potrebnom rozsahu vec znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota (ďalej len „prokurátor“). Vo vyjadrení uviedol, že dovolanie obvineného nemožno považovať za dôvodné, nakoľko k jeho odsúdeniu došlo zo zákonných dôvodov. V konaní bolo podľa názoru prokurátora jednoznačne preukázané, že obvinený konal tak, ako je uvedené v skutkových vetách napadnutého rozhodnutia. Poukázal na výpovede svedka - poškodeného M. X. a svedkyne R.R., ktorí potvrdili trestnoprávne konanie obvineného. K námietke obvineného ohľadom neakceptovania návrhov na výsluchy ďalších svedkov prokurátor uviedol, že išlo o svedkov ktorí neboli žobrať v Spolkovej republike Nemecko a nevedeli by uviesť závažné veci. Ohľadom námietky prečítania zápisnice o výpovedi poškodeného G. M. na hlavnom pojednávaní prokurátor uviedol, že išlo o zákonne vykonaný dôkaz, nakoľko bolo preukázané, že svedok v priebehu trestného konania zomrel. Svedkovia, ktorí neusvedčili na hlavnom pojednávaní obvineného z trestnej činnosti tak neurobili podľa názoru prokurátora z dôvodu, že bývali u obvineného a ten na nich pravdepodobne vplýval. Zo zápisnic o hlavnom pojednávaní jednoznačne nemožno konštatovať, že by súd kládol otázky, ktoré by obsahovali odpovede. Prokurátor v závere svojho vyjadrenia poukázal na oznámenie obhajkyne obvineného JUDr. Agirre Miadkovej z 15. januára 2020, v ktorom oznámila súdu skončenie zastupovania obvineného, nakoľko nezistila porušenie

hmotnoprávných a procesnoprávných predpisov na podanie dovolania. K domovej prehliadke, o ktorej obvinený tvrdí, že bola vykonaná bez príkazu sudcu pre prípravné konania prokurátor uviedol, že táto bola vykonaná až po vydaní príkazu. Súd prvého stupňa postupoval zákonným spôsobom a na podanie dovolania neboli naplnené zákonné dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku. Prokurátor navrhol najvyššiemu súdu, aby dovolanie obvineného odmietol.

Najvyšší súd, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku), na základe podaného dovolania obvineného zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd však dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. f), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd považuje za potrebné na úvod zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

V zhladom na obsah podaného dovolania je tiež nevyhnutné uviesť, že o dovolaní rozhoduje najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. Najvyšší súd nie je oprávnený spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie, nakoľko uvedená činnosť je doménou konania pred súdmi nižšej inštancie. O to viac, ak je dovolanie prípustné proti už právoplatným rozhodnutiam súdov za účelom možnosti nápravy v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení a nie revízie a náprave skutkových zistení, ktoré urobili súdy nižších stupňov, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania (výnimkou je len dovolanie podané ministrom spravodlivosti).

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní obvinený konštatuje, že sa jedná o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. f), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Najvyšší súd skúmal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý obvinený odôvodnil tým, že neboli vypočutí nim navrhovaní svedkovia, ktorí by mohli preukázať jeho nevinu.

Právo na obhajobu je popri prezumpcii nevinu jedným z najdôležitejších základných práv osôb, proti ktorým sa vedie trestné konanie. Hlavným účelom tohto práva garantovaného čl. 6 ods. 3 Dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je dosiahnutie spravodlivého súdneho rozhodnutia. Ide o právo, ktoré je nielen v záujme trestne stíhanej osoby a na jej prospech, ale tiež v záujme demokratického právneho štátu, založeného na úcte k právam a slobodám človeka a občana.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie. Právo na obhajobu je nevyhnutným prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jeho legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale jeho realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale aj v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistení pravdy. Podľa názoru najvyššieho súdu sa právo na obhajobu zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra najvyššieho súdu právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného charakteristické pre to ktoré štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, však samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v danej trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu najvyšší súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom. Obvinený bol počas celého konania pred súdom zastúpený obhajcom, ktorého mu opatrením z 19. septembra 2018 ustanovila predsedníčka senátu súdu prvého stupňa. Obvinený spolu s obhajcom mali následne počas priebehu celého trestného konania plne zaručenú realizáciu im svedčiacich obhajobných práv tak, ako je predpokladané v dotknutých ustanoveniach Trestného poriadku.

Najvyšší súd poukazuje aj na vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku podľa ktorého sa obvinený nemôže právne účinne domáhať ochrany svojich práv, ak sa sám o tieto svoje práva dostatočne nezaujíma a nestará. Uvedené ilustruje obsah už starorímskej zásady *vigilantibus leges sunt scriptae* (zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo), resp. *vigilantibus iura* (právo je na strane ostražitých), alebo *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* (právo pomáha bdelym nie spiacim).

Najvyšší súd považuje za nevyhnutné uviesť, že obvinený v podanom dovolaní namieta, že neboli vypočutí ním navrhovaní svedkovia, čo nemožno subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd nad rámec poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo obvineného v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlades jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/2008).

Podľa § 371 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak trestné stíhanie bolo vykonané bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje.

Obvinený vo svojom písomnom podaní neuviedol žiadne námietky, ktoré by opodstatňovali naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku. Nad rámec však najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že uvedený dovolací dôvod môže byť naplnený iba v prípade, ak nebolo rešpektované dispozičné právo poškodeného v trestnom konaní v zmysle § 211 Trestného poriadku. Z označeného zákonného ustanovenia vyplýva, že trestné stíhanie pre taxatívne vymenované trestné činy možno vykonať len so súhlasom poškodeného. Poškodeným však musí byť len osoba, ktorá má vo vzťahu k obvinenému právo odoprieť výpoveď ako svedok, čo celkom zreteľne (bez potreby ďalšieho vysvetľovania) nie je tento prípad. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku teda jednoznačne naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Existenciu tohto dovolacieho dôvodu dovolateľ vecne odôvodnil tým, že svedkom (najmä poškodeným) boli zo strany súdu kladené otázky, v rámci ktorých boli obsiahnuté odpovede. Podľa názoru obvineného nemôžu byť v konaní takéto dôkazy použité, nakoľko boli vykonané v rozpore so zákonom. Obvinený považuje rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli zabezpečené a vykonané v súlade so zákonom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Najvyšší súd by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania, pretože dovolanie nemôže nahrádzať riadne opravné prostriedky a jeho podanie nie je prípustné v rovnako širokom rozsahu (čo do dôvodov okruhu napadnutelných rozhodnutí, oprávnených osôb atď.) aký je charakteristický pre riadne opravné prostriedky. Dovolanie a rozhodnutie o ňom znamená prelom do právoplatných rozhodnutí, a preto spravidla narušuje stabilitu konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Z toho dôvodu možno dovolania aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu, alebo jemu predchádzajúceho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov.

S poukazom na uvedené, aj v tejto časti najvyšší súd argumentáciu obvineného vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku vyhodnotil ako zjavne nedôvodnú.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd skúmal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý obvinený odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že žiadny z poškodených sa nenachádzal v situácii, kedy by nemohol kontakt s ním dobrovoľne ukončiť. Obvinený namietol i kvalifikáciu skutkov, nakoľko tvrdí, že sa v žiadnom prípade nemohol dopustiť zločinu obchodovania s ľuďmi a už vôbec nie po dlhší čas, ktorý nebol preukázaný a zo zavrhnutiahodnej pohnútky.

K označenému dovolaciemu dôvodu najvyšší súd opätovne poznamenáva, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku [veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, pretože to sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia a prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Pre najvyšší súd sú rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorých dovolateľ spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, z ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku právnu kvalifikáciou uvedenou v právnej vete rozsudku súdu prvého stupňa. Použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušného znaku skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Najvyšší súd tak dospel k záveru, že nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený namietal protokoláciu zápisnice z hlavného pojednávania, pretože jej obsah nezachytáva výpovede svedkov v znení ako vypovedali. Ohľadom tejto námietky najvyšší súd odkazuje na § 58 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého ak sa vyhotovuje o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí zápisnica diktovaním predsedom senátu, zapisuje sa podstatný obsah výpovede obžalovaného, svedkov, znalcov a iných osôb.

Ďalšie námietky, ktoré obvinený uplatnil vo svojom dovolaní, sa týkali spáchaného skutku a spôsobu vykonania a hodnotenia dôkazov súdu prvého stupňa a dovolacieho súdu, ktorý je však, ako bolo už vyššie uvedené, ustálený a najvyšší súd ho nemôže v dovolacom konaní ďalej skúmať. Ako už najvyšší súd viac krát v tomto rozhodnutí uviedol, v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami najvyšší súd v predmetnej veci nezistil naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov, ktoré obvinený vo svojom dovolaní uviedol a preto rozhodol tak, ako je

uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.